

Søren Hertz: Forord til

Damon G Røgilds L (2013) Dynamisk Assessment som psykologisk-pædagogisk redskab. En introduktion til Reuven Feuersteins teori og metode. Dansk Psykologisk Forlag.

Overskriften for denne udgivelse ”dynamisk testning” kan forlede én til at tro, at der er tale om en bog, der er interessant for dem, der udfører pædagogisk og psykologisk testning af børn og unge – eller interessant for dem, der læser og lader sig inspirere af de testninger, som børn og unge får udført. Bogens perspektiv rækker langt ud over dette.

Med sit meget strikte og gennemførte fokus på selve testningen bliver bogen en inspirationskilde til nytænkning og nyorientering. Bogen udfordrer i og med sin detaljerighed basale forforståelser og grundantagelser knyttet til mere traditionelle testninger, og tilbyder samtidig konkrete redskaber til at gennemføre disse anderledes dynamiske testninger. På en måde er der bare at sige: God fornøjelse med en bog, der fører én ved hånden ind i en helt univers af muligheder, krydret med mange konkrete eksempler, der giver indtryk af kompleksiteten og variationerne forbundet med selve det at lade nye medierede læringserfaringer indgå som del af en testning. Dermed bliver det ikke blot beskrivelser af børn og unge som de ”er”, men som de er på vej til at blive – i kraft af de nye læringserfaringer.

Jeg kommer i dette forord til at skrive om det, der rækker ud over selve den ”dynamiske testning”, også som en illustration af, at vi altid må være opmærksomme på, hvornår testning i det hele taget vil kunne bidrage til afgørende nyt.

Feuersteins teorier tager bl.a. deres udgangspunkt i det, der senere er beskrevet af hjerneforskere som hjernens plasticitet, dens foranderlighed. Feuerstein beskriver alle mennesker, børn som voksne, som grundlæggende modificerbare. Hjernens kognitive strukturer ændrer sig i kraft af et anderledes læringsmiljø – eller sagt bredere: et anderledes samspil med omgivelserne. Tiden må vise hvordan og hvor meget. Og han argumenterer sammen med de danske og øvrige europæiske bidragsydere for, at det er vigtigt ikke på forhånd at sætte grænser for denne modificerbarhed, fordi grænserne let kommer til at skabe selvopfyldende profetier.

Disse tanker er uhyre interessante i en tid, hvor der politisk lægges vægt på inklusion. Inkluderende processer handler om børns, unges og voksnes muligheder for at blive deltagere i fællesskaber, der udvikler individet – og fællesskabet. Dermed er inklusion altid del af noget større, der handler om udvikling og om en oplevelse af at høre til. I modsat fald er der risiko for pseudoinklusion og børn og unge på tålt

ophold, hvor inklusion bliver defineret af geografi. Og lige her er der guld at hente i denne bog:

Bogen understreger, at menneskets kognitive formåen udvikles gennem mediering, gennem opbygning af nye erfaringer, der gradvist internaliseres af barnet eller den unge. Disse nye erfaringer generaliseres over tid og indvirker på den fremtidige kognitive formåen i kraft af nye hjernemæssige strukturer eller organiseringer – helt uafhængigt af årsagerne til den tidligere mere begrænsede formåen. Eller skrevet på en anden måde: Jo mere man er optaget af biologiske problemstillinger, jo mere afgørende bliver det at opbygge nye medierede samspilserfaringer, der kan udvikle de kognitive strukturer, udvikle hjernen.

Feuerstein og de andre forfattere i bogen er optaget af børns og unges modificerbarhed og samtidig omgivelsernes ansvar for at udvikle denne. Eksemplerne illustrerer alvoren – og samtidig også de gentagne erfaringer, der påvirker de kognitive strukturer: Opbygning af processer, der er båret af en intention om, at modifikation er mulig – og hvor tillid er afgørende for at udvikle en parathed hos barnet eller den unge til at indgå i den selvsamme intention. Her illustreres ansvaret for at udvide interaktionen, således at det ikke kun kommer til at handle om det nye handleberedskab, men om at skabe et miljø, hvor de nye erfaringer rækker ud over og åbner for en meta-bevidsthed, en tro på de nye muligheder, der er på vej. Her beskrives f.eks., hvordan mediering af evnen til at tage nye og komplicerede udfordringer op – i stedet for at undgå dem – er af afgørende betydning. Hvis mennesker ved, at noget er muligt, bliver de langt mere engagerede, langt mere deltagende i udviklingen af det nye – og i sidste ende kommer de til at se sig selv som vigtige deltagere i udviklingen af det fællesskab, som de er del i.

Bogen ”dynamisk testning” sætter især fokus på, at enhver undersøgelse specifikt må være en undersøgelse af, hvordan modificerbarheden af de kognitive strukturer bedst muligt kommer i spil i en kombination af nye læringserfaringer, der udspiller sig i kraft af også nye relationer, og et fokus på tillid som afgørende emotionel faktor. Der bliver især fokus på de traditionelle læringsmiljøer i skoler og institutioner, men bogen er samtidig spækket med eksempler på betydningen af et anderledes samspil i hjemmet og i relationerne mellem skole og hjem. Indirekte bliver det illustrationer af, hvilken betydning det får, når forældre bliver støttet i at erstatte bekymring, tvivl og dårlig samvittighed med oplevelsen af at kunne spejle troen på mulighederne og være deltagere i at udvikle det, som kun fremtiden kan vise, hvad bliver.

Der findes, også i Danmark, talrige eksempler på, at børn og unge, der er belastede af psykiske faktorer eller som lever i socialt udsatte familier med meget begrænset tillid til omgivelserne, i traditionel testning fremtræder som mentalt retarderede, men hvor

tiden viser os, at det var psykosociale og relationelle faktorer, der skyggede for potentialerne.

Inkluderende bevægelser handler om alt dette. I bogen præsenteres en viden og erfaring, der rækker ud over testningen. En viden om foranderlighed, som ikke opstår af sig selv, men udvikler sig gennem en bevidst og målrettet indsats båret af en tro på muligheder, som børn og unge kan spejle sig i. Bogen indgår dermed som et vigtigt bidrag i en samfundsmæssig debat, der er aktualiseret af temaet om inklusion, men som i sidste ende handler om, hvordan vi får skabt kontekster, hvor udsatte grupper oplever, at de bliver inviteret ind som værdige deltagere i fællesskaberne.